

Einki berghol - uttan javnaðarsigur

Málini um berghol í Suðuroy og berghol í Norðoyum reisti javnaðarflokkurin longu undir seinasta landsstýri. Litid og einki spurdust burtur úr ta. Bergholmálið í Norðoyum havnaði Norðoyatingmaðurin og landsstýrismaðurin í onkrari skrivborðsskuffu í Tinganesi, og einki spurdust burtur úr málinum, fyrr enn nýtt landsstýri undir javnaðarleiðslu var sett.

Undir hesum landsstýrinum hevur verið arbeitt við málinum og skotið er settur á.

Bergholið í Suðuroy er liðugt projekterað, og tingið óhefur sett sær fyrri at útvegað peningin — umleið 3 milj. kr. Penningur er jattaður til projekteringina av bergholinum í Norðoyum, og projekteringin verður liðug gjørd nú. Størpeningur skal til; men hesin peningur er væl nýttur, tað ein hugsar um hin ovurstóra og livsneyðiga tyðning bergholini hava fyrri tey óki, tey umfata.

Bergholið í Norðoyum halda konir menn fer at kosta einar 6-7 milj. kr. Hin brennandi spurningurin er nú at útvega henda mikla pening.

Ein og hvør kann vera fullvissaður um, at so leingi javnaðarmenn hava leiðsluna í landsstýrinum verður ikki helmað í, fyrr enn peningamálið er greitt — eisini fyrri Norðoyar — og berg holið gjørt. Hitt almenna er ikki ført fyrri á einum sinni at greiða hetta mikla figgjar-mál eftir vanligum inntøkubáti til lands kassans.

Her mugu aðrar leiðir roynast eisini. Og tær leggur javnaðarflokkurin til brots fyrri.

Fólkatingssessurin verður her av alstórum tyðning — ein miðstøð á leiðini til fulla loysn av málinum.

Hetta má hvør veljari gera sær greitt — og tað er størsta álvarsmál fyrri hvønn Norðoying, hvønn teir velja.

KARSTEN HOYDAL hevur bert eitt

mál at fremja sum fólkatingsmaður: AT MÓTMÆLA.

Hvor einasta atkvøða til Karsten Hoydal er eitt NEI til bergholið. KJARTAN MOHR verður undir ongum umstøðum valdur. Hvor einasta atkvøða til hansara er burturspilt — eitt NEI til bergholið. JOHAN POULSEN er afturvaldsmaður — við honum kemur einki berghol.

HAKUN DJURHUUS hevur sýnt sitt fyrsta bragd í bergholmálinum. Hann havnaði ta í landsstýrinum, so eingin hoyrði eitt orð aftur frá ta. Eisini hann skal niður í fólkatingið at mótmæla.

Hvor einasta atkvøða til Hakun Djurhuus og fólkaflokkin er eitt dyggt lígt NEI til bergholið!

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur reist málið um bergholið — og ikki fyrr enn javnaðarmenn komu í landsstýrið, varð nakað gjørt við málið.

Nú er bergholið nærum liðugt projekterað. Og nú ræður tað um at útvegað peningin. Í slíkum peningamáli er tað ikki minst av størstingni, at vit eiga fólkatingsmenn, sum á ærligum grundarlag og í dyggari samvinnu við nógva hin størsta flokk í ríkis-degi, kann virka og tala fyrri hesum stormáli.

EINKI BERGHOL — UTTAN JAVNAÐARSIGUR

Skip — og arbeiði til allar hendur

Størsta takið hjá hesum landsstýrinum var at fara undir eina skjóta endurnýggjan av skipafloktanum. Tey tiltøk, ið gjørd var av seinasta landsstýri, ta skipaflostin MINKAÐI við 5500 TONSUM, munaði einki. Eitt tiltakið var at útvega landsstýrinum 3 milj. kr. eyka um árið í 5 ár.

Undir hesum landsstýrinum er snarferð komin á endurnýggjan skipafloktan og stóðugt sleppa fleiri og fleiri hendur í arbeiði.

12 línubátar eru komnir.

25 ár í gerð ella umbídnir.

Afturat hesum eru rattuliga nógvir í umbúnað, og øll orka verður lögð í, at eisini teir skulu koma til landið, so skjótt atstøður eru til tess.

Trolaraflostin er rattuliga stórur — 14 í tali, flest alir nýmótans og nýggir. Eitt aðalmál javnaðarmanna, ta teir komu í landsstýrið, var at endurnýggja skipaflostin eftir 5 árum, og um alt gon gur væl, verður hetta eisini at eydnast.

Nu má eingin bakbrestur henda.

FYLKIST UM JAVNAÐARFLOKKIN 15. NOV. !

Nýggir møguleikar fyri føroyskt vinnulív

Í Danmark hava teir nú í fleiri ár havt lóggávu — nevnd EGNISUDVIKIL INGSLOVEN — hvørs endamál tað er at veita figgjarhjálpi til virki á stóðum, har ikki allar hendur kunnu koma í arbeiði.

NÚ GELÐUR HENDA LÓGIN EISINI FYRI FØROYAR.

Hetta mikla tiltak landsstýrisins: at fáa hesa lóg galdandi fyrri Føroyar, er eitt hitt størsta framstig, ið henda kundir føroyskum vinnulívi.

Nú eru — um rett verður farið fram — bestu líkindi til at skapa vinnu og virki á stóðum, ið hava litið í vinnu- og arbeiðsloysi.

ALLAR HENDUR Í ARBEIÐI — er aðaltáttur javnaðarflokksins.

Stór tiltøk eru gjørd, og stór tiltøk verða gjørd aldri — so nógva hent her á landi sum hesi 2 árin, landsstýrið hevur verið undir javnaðarleiðslu.

Hvor einasta atkvøða til andstöðuflokkarta er burturspilt atkvøða.

FYLKIST UM JAVNAÐARFLOKKIN

VÆLFERÐARSAMFELAGIÐ

Rætturin at draga skattin frá farna ári frá ársinntøkuni á sjálvsuppgávuni eru eina frammiðjarettindi — eina frammiðjarettindi hjá teimum ríku at sleppa undan stigvíst hækkingi skattaskýla-num. Aftøka av frammiðjarettindum mótir altið harða mótsøðu, tí øll tey, ið vardu eru av hesum rettindinum vita, at eru tey einafærð avtíkin, koma tey aldri aftur. Longri við drála, verri fyrri sam-felagið og sammannin ið má gjalda so mikið meira til frama fyrri størmannin.

IN — og veri við til at skapa arbeiði til allar hendur.

Studentaskúlin veruleiki

Leingi noyðdist hesin skúlin — lærdi skúli landsins — trivast undir ringastu arbeiðslíkundum; men longu nú — 2 ár aftaná at landsstýri kom undir javnaðarleiðslu — er farið til verka, og studentaskúli við kosteidd verður nu gjørdur í Hoydølum.

Tað er av alstórum tyðningi fyrri avbygdanæmingar og annars alir teir næm ingar, ið ikki hava tær bestu figgjarvæn-ingar, at teir kunnu vilja hægri skúlar-nar, fáa ókeypis undirvísing eins og bíviga fyrri einki ella litid og lætt.

Allur skúlskapur púra ókeypis er ein aðaltáttur í javnaðarstevnuini og ikki verður helmað í fyrr enn málið er vunnid til fulnar.

VÆLFERÐARSAMFELAGIÐ

SONN MENTAN er mentan, ið ikki veitir nokrum borgara í samfelagnum nokur frammiðjarettindi ein mentan og menneskiligur felagsskapur, ið livir tvørtur um og undir øllum skilnaðum í samfelagnum.

Endurnýggjanin av skipafloktanum

Hakun Djurhuus, fólkatingsvalevnið fyrri fólkaflokkin, gongur av fundi á fund og reypar av, at tað er fólkaflokkurin, sum eigur ærna av, at vit nú fáa eina rúgvu av nótians skipum, tí tað skal vera hann, sum hevur syrgt fyrri finansieringini.

Hopisleyst! Viðvíkjandi finansieringini liggur veruleikin soleiðs:

Undir næstseinasta landsstýri var nevnd sett at arbeiða við spurninginum um finansiering av okkara vinnulívi og bygging á landi.

Við hugtaki frá Kampmanni státsmi-nistara vórðu rammurnar lagdar fyrri realkreditstovninum — fólkaflokksmenn vóru líkasælir. Teirra stóða var tað sum nú príncipielt einki at fáa í lag í sam-arbeiði við danir.

Tað var eyðsæð, at javnaðarmenn og eisini sambandsmenn vóru ógvuliga sterkt interessaðir í, at nakað — kom burtur úr royndum um at skapa eitt realkreditinstitut fyrri alt okkara vinnulív og figgjarlugu uppgávur, herundir eisini bygging av sethúsum.

Men í fyrstu atlogu bar ikki til at gera realkreditinstitut ið so vittefandi.

Støgað var í fyrstu atlogu við skipa-byggingaruppgávuni.

Skipað var fyrri, at marshallpeningur-in, ið var útlentur og nakrar millión-ur afturat skuldu fara í realkreditinsti-tutið, tær teir milliónurnar við tað sama, hin útlenti peningurin so við og við sum hann kom inn aftur.

Marshallpeningurin varð so skjótt uppi.

Fólkaflokkslandsstýrið hevði ikki kunnað, ikki vilja kanska, fingið meiri í grunnin.

Ta ið nýggja landsstýri kom til, var eingin peningur í realkreditinstitutinum. Fólkaflokkurin hevði heldur eingi nýggj skip kunnað skaffað.

Jú, Hakun Djurhuus hevði — tað sigst ikki í sera klárum skili — skrivað undir ein sáttmála at byggja 3 trolarar fyrri 3,8 milliónur hvør.

Hinin landsstýrismennin vistu einki um Hákanar Djurhuusar gerð, oðamannagerð, fyrr enn tað frættist við fjariti.

Men teir tóku kortini ábyrgdina fyrri politiska friðin — ein dýrur friður, so dýrur, at tað er nú ein spurningur, um menn ikki hava grund til at klíkkja teir lika so nógva sum harra H. D.

Hesir trolarar eru í prisi vaksnir frá nevndu kr. 3,8 til 6,8 hvør — ein yvir-prisur uppá 6-seks — milliónur.

Av tøkum peningi var neyvnan meiri enn til at klára lótingsins part av hesum trolarum. Hin parturin var óloystur út yvir stuttfræstað fyrirbilsán frá fø-roysku peningastovnunum.

Vit vóru alto berir fyrri finansierings skipan til nýggj keyp ella bygging av fiskiskipum, ta ið nýggja landsstýrið varð sett.

At fáa størfingna nýggja finansiering til endurnýggjan av okkara skipaflo-ta var ta eitt hitt fyrsta størtakið ið nýggja landsstýrið mátti fara undir.

Hetta eydnast.

Ein skipan varð fingin í lag, hvar eftir realkreditinstitut ið kundi fáa 8 milli-ónur í obligatoríanarum um árið í 5 ár, altso 40 milliónur. Fiskaribankin hevði tikið stóða at læna 20 pst., hvørja ferð realkreditstovnurin lænti 50 pst. Nú var hjá tinginum at fáa 20 pst. til vega. Eiginpeningurin hjá skipakeypa-rum skuldi í minsta lagi vera 10 pst.

Lótingsins partur greiddist ikki við einari ella tveimum milliónum á figgjar lógin.

Sambært 5 ára ætlanina (uppá 190 milliónur) var státturin gingin við til veita lótinginum vøðald fyrri lani uppá 20 milliónur í 5 ár við 4 milliónum um árið.

YMSIR ERU LEIKIRNIR UTTAN FYRI OKKUM OG RAKA OKKUM SUM ÁBER.

Undir fólkaflokkska meirlutalands-stýrinum rópti Island eftir føroyingum at koma til arbeiðis á landi og við skip um teirra til ovurstórar lónir.

Nú er vent í holuni har. Íslenski pen-ingur hevur mist virði sitt, og lónin, sum føroyingar kunnu fáa har yviri, er tí farin niður í so litid, at tað neyvnan loysir seg hjá føroyingum at fara til Ís-lands.

Men sitandi stýri setur egin skip í-staðin fyrri útenskt arbeiði.

Av hesum 4 milliónum skuldu 3 mýt-ast til skipabygging (studning) og 1 til vega- og havnabygging um árið.

Av heilt nýggjari finansiering hevði sitandi landsstýri so statt fingið til vega: 5x8 = 40 milliónur til realkreditstovnin, (2+3=5) x 5 = 25 milliónur at greiða lótingsins 20 pst. studning.

Tær 40 milliónur frá realkreditstovninum vildi kunnu loysa eina bygging uppá 80 milliónur við at fiskimenninir sjálvir kunnu greiða 8 milliónur, fiskaribankin 16 og landsstýrið 16 milliónur. Landsstýrið vildi so hava eftir av teim-um 25 milliónunum 9 milliónur sum studningslán til skipabygging við aðrari finansiering, ið stendur í boðið — um-framt belgiska tilbøðið, ið av Kongo-strómun er komið í vanda, er talan um vestýsk og eysturfríks tilbøði. Men einki av hesum tilbøðum er enn endiliga greitt at seta í verk. Men útitið er gott, um prisirnir kunnu fæst kappingar-førir við t. d. norskar skipabyggingar-prisir.

Av hesum sæst, at Hákan Djurhuusar prát er reyp og grundleyst.

Skipini, ið nú koma, koma einans við finansiering, ið er skipað av hesum landsstýrinum.

VÆLFERÐARSAMFELAGIÐ

ANDLIGT OG SOSIALT virksemi kennir einki mark, tí hvørja ferð vit rokka at einum máli, skapa vit eitt nýtt, og hvørja ferð vit metta eina trongd, kemur ein onnur fram. Vælfærðarsam-felagið er stóðugt í jókstri.

VÆLFERÐARSAMFELAGIÐ

ALLAR ÁTTENNINGAR at vælfærðar-samfelagnum eru asosialar, ein stríðs-mentan, ið ikki tenir arbeiðinum ein betri tilvera; hon er einki annað uttan eitt skálkaskjól fyrri privatum ella smæ-virsgdum politiskum endamálum, ein orksímaður hugsumarháttur.

Grønland — eis- ini fyrri Føroyingar

Í ta sáttmála, ið hetta landsstýrið fekk gjørt við Grønlandingar sjálvar, verður sagt: AT FISKIRIKIDOMIÐ VIÐ GRØNLAND SKAL VERA TROYTT AV OG Í FYRSTA LAGI VERA GRØNLENDINGUM, FØROYINGUM OG ØBNUM DONSNUM STATSBOGARUM AT GAGNI.

Hetta er fyrstu ferð, tað hevur eydnast monnum at fáa Grønlandingar at ásanna okkum javnbjóðis rétt við teir sjálvar, tað ræður um at troyta fiskiriki domið við Grønlands strendur.

Ein vinningur av alstórum tyðningi, sjálvt um ikki allar meinbogar eru bein-dir burtur enn, og sjálvt um ikki allar gotur eru greiddar so langt at vunnid er at endiliga málinum.

Fyrri javnaðarmenn var hesin tátturin av so alstórum tyðningi fyrri føroyska fiskivinnu og føroyska fiskimannin, at teir heimaveginn, sum teir vóru komnir í landsstýrið, fóru undir at greiða hetta mál — og nu er so grundarlagið lagt fyrri javnrættindi Føroyinga við aðrar ríkisborgarar í Grønlandi.

Í 8 ár sota sambandsmenn og fólkaflokksmenn í landsstýrinum.

Ongatið sum just hesi árin hevur tað leikað so nógva á at vunnid fiskimonn-um og fiskivinnuni víðari vinnuræsur, tí í hesum tíðarskeiði minkaði skipa-flostin sum ongatið áður og aldri hava fiskimenn í so stórum tali nýoyst at rymt av landinum — tí fremmandar tjóðir og harðendrar konkurentar — at finna sær arbeiði.

Hesin veruleiki rein ikki á sam-bands- og fólkaflokksmenn. Teir rættu ikki hondina frá líðini at vinna fiskimonnnum betri sømdir og víðari vinnuræsur.

EINGIN FISKIMAÐUR kann til ko- mandi val fara at velja hesar flokkar! FISKIMENN FYRKJAST UM JAVN AÐARFLOKKIN!

Tað er einasta leið og full trygd fyrri at vunnin verða Føroyingum óskerd, javnbjóðis réttindi við aðrar ríke borganar at veida og virka í Grøn-landi.